

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ТУРИЗМУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Житомирського
економіко-гуманітарного інституту

Катерина ШАФРАНОВА
«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 2.6 ЕТИКА БІЗНЕСУ І СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
МЕНЕДЖЕРА**

Освітньо-професійна програма Менеджмент
(назва освітньої програми)

освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності(тей))

Житомирський економіко-гуманітарний інститут

Обсяг, кредитів: 4(120)

Форма підсумкового контролю: залік

Житомир – 2024 рік

Робоча програма Етика бізнесу і соціальна відповідальність менеджера для здобувачів освіти за галуззю знань 07 Управління і адміністрування, спеціальністю 073 Менеджмент.

«28» серпня 2024 року. 36 с.

Розробники:

доцент кафедри менеджменту та туризму, кандидат економічних наук, доцент Самофалова М.О.,

доцент кафедри менеджменту та туризму, кандидат економічних наук Зоря П.С.

Викладачі: доцент кафедри менеджменту та туризму, кандидат економічних наук, доцент Самофалова М.О.,

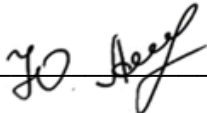
доцент кафедри менеджменту та туризму, кандидат економічних наук Зоря П.С.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту та туризму.

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту та туризму

«27» серпня 2024 року

_____ Юлія ДИВИНСЬКА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми «Менеджмент»

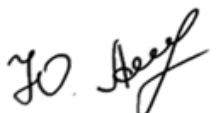
«27» серпня 2024 року

Гарант освітньої професійної програми

Катерина ШАФРАНОВА

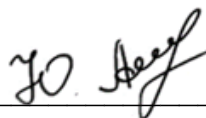
ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
Дата засідання кафедри	27.08.2024			
№ протоколу	1			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=13724>

Робочу програму перевірено

В.о. завідувача кафедри _____

(Юлія ДИВИНСЬКА)

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	10
4.2.1. Тематичний план.....	10
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	11
4.3. Форми організації занять.....	12
4.3.1. Теми практичних занять.....	12
4.3.2. Індивідуальні завдання.....	12
4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів освіти	13
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	15
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності..	15
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	16
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	16
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	18
6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру....	19
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	20
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	20
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	21
6.6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти	21
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	22
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	24
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю	24
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	25
7.3. Рекомендована література.....	27
7.4. Інформаційні ресурси.....	28
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	29

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань <u>07 Менеджмент та адміністрування</u>	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u>	
	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u>	Цикл підготовки <u>Професійний</u>	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>не передбачена</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 5 Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 37% для заочної форми здобуття освіти – 20%	Освітній / освітньо-професійний ступінь: <u>Бакалавр</u>	22 год	5 год
		Практичні, семінарські	
		22 год	4 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		67 год	102 год
		ІНДЗ: 9 год	
	Вид семестрового контролю: залік		

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми здобуття освіти.

Аудиторне навантаження заочної форми здобуття освіти становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» – 20% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти;

3-4 курси ОС «бакалавр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти.

Здобувачі освіти заочної форми здобуття освіти мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми здобуття освіти проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: курс спрямовано на формування у здобувачів освіти необхідних для майбутньої професійної діяльності теоретичних знань про сутність, структуру, функціональної заданості етикету в організації й упорядкуванні соціальних й професійних зв'язків, колективних й індивідуальних видів поведінки; роль етикету у формалізації культурних еталонів і цивілізованих стереотипів моральних відносин у діловій професійній практиці; розвиток раціонально-емоційної сфери моральної свідомості; формування базових та професійних комунікативних компетентностей з метою задоволення інформаційних потреб органів управління, організацій, фірм та установ.

Завдання полягає у формуванні у здобувачів освіти теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для розуміння та застосування етичних принципів у бізнесі та управлінні. Дисципліна спрямована на розвиток етичного мислення, здатності аналізувати та вирішувати етичні дилеми, усвідомлення значення соціальної відповідальності у діяльності сучасного бізнесу. Також вона передбачає ознайомлення зі стандартами корпоративної соціальної відповідальності, навчання механізмам управління соціально відповідальними ініціативами та формування відповідального підходу до взаємодії із зацікавленими сторонами. Особливу увагу приділяється вивченню міжнародних стандартів у сфері етики та соціальної відповідальності, а також аналізу їх впливу на ефективність бізнесу та стійкий розвиток організацій.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- Основні етичні принципи та норми в бізнесі.
- Механізми прийняття етичних рішень у бізнес-середовищі.
- Роль менеджера в забезпеченні етичних стандартів в організації.
- Поняття та види соціальної відповідальності бізнесу.
- Основні інструменти для впровадження соціальної відповідальності в компанії.
- Взаємодію бізнесу з суспільством і екологією в контексті соціальної відповідальності.
- Принципи формування корпоративної культури, яка сприяє етичному та відповідальному веденню бізнесу.

вміти:

- Аналізувати етичні проблеми та приймати відповідальні рішення в управлінській діяльності.
- Оцінювати вплив етичних стандартів на бізнес-процеси і взаємовідносини з партнерами.
- Визначати та розв'язувати конфлікти інтересів у професійній діяльності.
- Формулювати і впроваджувати етичні принципи в корпоративній культурі.
- Визначати соціальну відповідальність компанії та її менеджерів у різних сферах діяльності.
- Проводити оцінку і розробляти стратегії для забезпечення сталого розвитку бізнесу.
- Враховувати соціальні та екологічні фактори при прийнятті управлінських рішень.

Перелік компетентностей та програмних результатів

Загальні компетентності
ЗК 1. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 13. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності. ЗК 14. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості принципу корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні компетентності
СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації у процесі управління. СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності. СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички. СК 16. Здатність розв'язувати професійні завдання в процесі створення і функціонування інклюзивного соціального середовища при працевлаштуванні, організації робочих місць та роботи людей з інвалідністю із урахуванням вимог універсального дизайну та/або технологій розумного пристосування.
Програмні результати

ПРН 1. Знати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації в різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 18. Знати та розуміти сутність, принципи, методи створення інклюзивного соціального середовища при працевлаштуванні, в процесі організації робочих місць та роботи людей з інвалідністю із урахуванням вимог універсального дизайну та/або технологій розумного пристосування.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ

Тема 1: Предмет і завдання курсу. Історія виникнення етикету. Діловий етикет і кар'єра

Ця тема вводить в предмет курсу, розглядаючи історію етикету та його еволюцію. Важливість ділового етикету для кар'єрного росту, формування позитивного іміджу та ефективної комунікації в бізнес-середовищі.

Тема 2: Ділове спілкування

Тема присвячена особливостям ділового спілкування, технікам та стратегіям ефективної комунікації, а також тому, як мова, стиль спілкування і невербальні сигнали впливають на взаємовідносини у професійному середовищі.

Тема 3: Імідж. Діловий одяг. Аксесуари

Тема охоплює значення іміджу для успішної кар'єри. Обговорюється роль ділового одягу і аксесуарів як важливих складових зовнішнього вигляду, що впливають на сприйняття людини в бізнес-середовищі.

Тема 4: Організація ділових контактів із зарубіжними партнерами

Тема розглядає особливості організації ділових контактів на міжнародному рівні, враховуючи культурні та етикетні відмінності. Охоплює стратегії ефективної взаємодії та комунікації з іноземними партнерами.

Тема 5: Закордонне відрядження. Подарунки і квіти в діловому житті

Тема присвячена аспектам закордонних відряджень, включаючи підготовку до поїздки, культурні відмінності, а також роль подарунків і квітів у встановленні та підтриманні ділових відносин.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖЕРА

Тема 6: Соціальна відповідальність бізнесу: поняття та значення

Тема визначає поняття соціальної відповідальності бізнесу, що передбачає виконання компаніями етичних та соціальних зобов'язань щодо громадян і навколишнього середовища. Важливість СВБ для сталого розвитку бізнесу.

Тема 7: Види соціальної відповідальності та їх вплив на корпоративну репутацію

Ця тема охоплює різні види соціальної відповідальності (економічна, соціальна, екологічна та культурна) та їхній вплив на репутацію компанії, лояльність клієнтів і партнерів.

Тема 8: Роль інклюзивної культури у сталому розвитку

Тема акцентує увагу на важливості інклюзивної культури в бізнесі, яка підтримує рівні можливості для всіх працівників і сприяє більш ефективному сталому розвитку компанії через інновації та різноманітність.

Тема 9: Корупція та бізнес-етика: шляхи боротьби з нечесними практиками

Тема розглядає проблему корупції в бізнесі та методи боротьби з нечесними практиками. Визначається роль етики, прозорості і корпоративних стандартів у створенні етичного середовища і захисті репутації бізнесу.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:

«Основи менеджменту», «Інклюзивне суспільство», «Теорія лідерства».

Міжпредметні зв'язки: «Теорія прийняття управлінських рішень», «Менеджмент та адміністрування», «Філософія», «Управління часом».

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ												
Тема 1: Предмет і завдання курсу. Історія виникнення етикету. Діловий етикет і кар'єра	14	2	2		1	7	12	-	-		1	11
Тема 2: Ділове спілкування	13	2	2		1	8	13	-	-		1	12
Тема 3: Імідж. Діловий одяг. Аксесуари	12	2	2		1	7	13	-	-		1	12
Тема 4: Організація ділових контактів із зарубіжними партнерами	13	2	2		1	8	13	1	-		1	11
Тема 5: Закордонне відрядження. Подарунки і квіти в діловому житті	14	2	2		1	8	13	-	-		1	12
Разом за змістовим модулем 1	27	10	10		5	31	64	1	-		5	58
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖЕРА												
Тема 6. Соціальна відповідальність бізнесу: поняття та значення	14	2	4		1	8	15	2	2		1	10
Тема 7. Види соціальної відповідальності та їх вплив на корпоративну репутацію	14	2	4		1	7	13	-	-		1	12
Тема 8. Роль інклюзивної	14	4	2		1	7	13	-	-		1	12

культури у сталому розвитку												
Тема 9. Корупція та бізнес-етика: шляхи боротьби з нечесними практиками	14	4	2		1	7	15	2	2		1	10
Разом за змістовним модулем 2	93	12	12		4	52	56	4	4		7	80
Усього годин	120	22	22		9	67	120	5	4		9	102

4.3. Форми організації занять

4.3.1 Орієнтовні теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ		
Тема 1.	Предмет і завдання курсу. Історія виникнення етикету. Діловий етикет і кар'єра.	2
Тема 2.	Ділове спілкування	2
Тема 3.	Імідж. Діловий одяг. Аксесуари.	2
Тема 4.	Організація ділових контактів із зарубіжними партнерами.	2
Тема 5.	Закордонне відрядження. Подарунки і квіти в діловому житті.	2
Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖЕРА		
Тема 6.	Соціальна відповідальність бізнесу: поняття та значення.	4
Тема 7.	Види соціальної відповідальності та їх вплив на корпоративну репутацію.	4
Тема 8.	Роль інклюзивної культури у сталому розвитку.	2
Тема 9.	Корупція та бізнес-етика: шляхи боротьби з нечесними практиками.	2
Всього		22

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (дослідження у вигляді реферату)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. ,

4.3.3.1. Тематика ІНДЗ

1. Роль етики в управлінській діяльності.
2. Соціальна відповідальність бізнесу: концепції та практики.
3. Інклюзивна культура на робочому місці.
4. Діловий етикет у міжнародному бізнесі.
5. Етика та маркетинг: маніпуляції та етичні межі.
6. Вплив соціальної відповідальності на корпоративну репутацію.
7. Ділова комунікація в кризових ситуаціях.

8. Психологія спілкування в діловому середовищі.
9. Проблеми корупції в бізнесі та методи боротьби.
10. Відповідальність компанії за екологічний вплив.
11. Гендерна рівність у корпоративному середовищі.
12. Етика лідерства в сучасному бізнесі.
13. Важливість професійного іміджу для кар'єрного росту.
14. Професійний етикет у взаємодії з клієнтами.
15. Культура прийняття рішень у менеджменті.
16. Роль корпоративної соціальної відповідальності в стратегії розвитку бізнесу.
17. Інтеркультурна комунікація в міжнародному бізнесі.
18. Співпраця з громадськими організаціями: етика та взаємодія.
19. Діловий етикет при організації міжнародних переговорів.
20. Легітимність корпоративних подарунків та сувенірів.
21. Взаємодія з медіа та етика публічних виступів.
22. Корпоративна культура та її вплив на ефективність бізнесу.
23. Психологічні аспекти управління людьми в бізнесі.
24. Ділові зустрічі та їх етикет.
25. Сталий розвиток бізнесу та етика на ринку праці.
26. Створення етичної політики компанії.
27. Моральні дилеми у бізнесі: теорії та практичні аспекти.
28. Взаємодія бізнесу та політики: етичні та соціальні питання.
29. Сучасні виклики етики в управлінні корпоративними фінансами.
30. Роль ділових аксесуарів та одягу в іміджі керівника.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення	3 бали

	перспектив дослідження	
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
7	Презентація ІНДЗ	2 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
13 – 15	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
8-12	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
4-7	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
0-3	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного виконання</i>

4.3.4. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ		
1	Предмет і завдання курсу. Історія виникнення етикету. Діловий етикет і кар'єра.	7
2	Ділове спілкування.	8
3	Імідж. Діловий одяг. Аксесуари.	7
4	Організація ділових контактів із зарубіжними партнерами.	8
5	Закордонне відрядження. Подарунки і квіти в діловому житті.	8
Змістовий модуль 2. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖЕРА		
6	Соціальна відповідальність бізнесу: поняття та значення.	8
7	Види соціальної відповідальності та їх вплив на корпоративну репутацію.	7
8	Роль інклюзивної культури у сталому розвитку.	7
9	Корупція та бізнес-етика: шляхи боротьби з нечесними практиками.	7
Всього		67

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕТИКИ БІЗНЕСУ			
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Історія виникнення етикету. Діловий етикет і кар'єра.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	I-II
Тема 2. Ділове спілкування.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	III-IV
Тема 3. Імідж. Діловий одяг. Аксесуари.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	VI-VII
Тема 4. Організація ділових контактів із зарубіжними партнерами.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	VIII-IX
Тема 5. Закордонне відрядження. Подарунки і квіти в діловому житті.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	X-XI
Всього: 46 год	Всього: 5 балів		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖЕРА			
Тема 6. Соціальна відповідальність бізнесу: поняття та значення.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	XII-XIII
Тема 7. Види соціальної відповідальності та їх вплив на корпоративну репутацію.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	XII-XIII
Тема 8. Роль інклюзивної культури у сталому розвитку.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	XIII-XV
Тема 9. Корупція та бізнес-етика: шляхи боротьби з нечесними практиками.	Практичне заняття, Самостійна робота	1	XIII-XV
Всього: 21 год	Всього: 4 бали		
Разом: 61 год	Разом: 9 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: ситуаційні вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів вищої освіти із сучасною літературою та підручниками; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення.
2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: ситуаційні вправи, приклад.
3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка.
4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, самореалізація.
5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, стимуляційні ігри.
6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовуються для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

- Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

- Методика викладання навчальної дисципліни — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами та порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами слуху

Для здобувачів освіти з вадами слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має ваду слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з вадами слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти нечують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях,

інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з руховими порушеннями

Здобувачі освіти з руховими порушеннями, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з руховими порушеннями навчатися без необхідності фізично перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голівки).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг виконуваних письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається із двох змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів вищої освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувачів вищої освіти на практичних, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальне науково-дослідне завдання, яке виконує здобувач вищої освіти, захищається на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові					
1. Робота на практичному занятті	4	2	8	7	28
2. Виконання завдань для самостійної роботи	1	2	2	7	7
1.6. Виконання модульної роботи	1		10		
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	15				15
Разом		-	20	-	50
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 70					
II. Вибіркові (за вибором здобувача освіти)					
Виконання завдань для самостійного опрацювання					
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5				
2.5. Участь у науковій студентській конференції	10				
Разом		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 15					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 70					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
67 – 70 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
56 – 66	<i>добре</i>	4	B C	<i>добре</i>
31 – 55	<i>задовільно</i>	3	D E	<i>задовільно</i>
21 – 30	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
26 – 30	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
21 – 25	<i>добре</i>	4	B C	<i>добре</i>
15 – 20	<i>задовільно</i>	3	D E	<i>задовільно</i>
8 – 14	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 7		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти для ЗАЛІКУ

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (ЗАЛІК)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	100
5	15	5	5	5	5	5	5	20		

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Основні принципи моральності та чесності.
2. Роль етики в управлінській діяльності.
3. Соціальна відповідальність бізнесу: економічні, соціальні та екологічні аспекти.
4. Економічна, юридична, етична та філантропічна види соціальної відповідальності.
5. Позитивний вплив соціальної відповідальності бізнесу на корпоративну репутацію.
6. Сталий розвиток як важливий елемент сучасного бізнесу.
7. Сприяння інклюзивної культури сталому розвитку організацій.
8. Забезпечення рівних можливостей для всіх працівників компанії через інклюзію.
9. Роль ділового етикету для формування основ професійного спілкування.
10. Роль дотримання ділового етикету у міжнародних відносинах.
11. Підготовка закордонного відрядження з урахуванням культурних відмінностей.
12. Етикет під час ділових переговорів для досягнення ефективних результатів.
13. Знання технік ефективної комунікації у діловому спілкуванні.
14. Імідж як важливий інструмент для досягнення професійного успіху.
15. Вплив ділового одягу й аксесуарів на сприйняття працівника чи менеджера.
16. Професійна етика і стандарти поведінки у бізнесі.
17. Корупція у бізнесі і руйнування довіри та репутації компаній.
18. Впровадження антикорупційних програм для боротьби з корупцією.
19. Вплив корпоративної культури на ефективність і мотивацію працівників.
20. Етичний кодекс для встановлення правил поведінки у компанії.
21. Роль корпоративної соціальної відповідальності для підвищення довіри до бізнесу.
22. Вплив соціальної відповідальності бізнесу на формування громадської думки.
23. Відповідність подарунків у бізнесі нормам етикету.
24. Дотримання етикету у взаємодії з клієнтами для сприяння лояльності.
25. Врахування міжкультурною комунікацією особливостей різних культур.
26. Вплив культурних відмінностей на ділові переговори.
27. Базування маркетингу на етичних засадах.
28. Роль етичного лідерства для формування позитивного клімату в компанії.
29. Ґрунтування лідерства на принципах прозорості та відповідальності.

30. Екологічна відповідальність бізнесу для сталого розвитку.
31. Сприяння бізнесу вирішенню екологічних проблем через інновації.
32. Підвищення репутації компанії серед клієнтів через її соціальні ініціативи.
33. Роль ділової репутації для визначення довгострокового успіху компанії.
34. Етичні дилеми і зважений підхід до прийняття рішень.
35. Прозорість як важливий аспект сучасного бізнесу.
36. Уникнення конфлікту інтересів для збереження етичності бізнесу.
37. Сприяння довірі в колективі етичної поведінки менеджера.
38. Забезпечення успішного управління через позитивний імідж керівника.
39. Корпоративна соціальна політика, спрямована на підвищення соціальної відповідальності компанії.
40. Благодійність як важлива складова соціальної відповідальності бізнесу.
41. Створення можливостей для рівності та різноманітності через інклюзивність.
42. Сприяння інклюзивного середовища інноваціям та продуктивності.
43. Роль ділового етикету під час офіційних заходів та ділових обідів.
44. Вплив етикету телефонної комунікації на імідж компанії.
45. Обов'язковість у професійному спілкуванні дотримання етикету електронної пошти.
46. Формування довіри до бренду через етичну рекламу.
47. Соціальний маркетинг, орієнтований на вирішення суспільних проблем.
48. Сприяння інновацій реалізації соціальної відповідальності бізнесу.
49. Забезпечення ефективності корпоративного управління через гендерну рівність.
50. Антикорупційна стратегія як необхідна умова успішного бізнесу.
51. Вплив етики на внутрішні процеси управління компанією.
52. Відповідальне споживання як частина сучасної бізнес-філософії.
53. Сприяння соціальних програм бізнесу розвитку місцевих громад.
54. Вплив бізнесу на суспільство через інноваційні рішення.
55. Підвищення конкурентоспроможності компанії через етичну поведінку.
56. Дотримання принципів сталого розвитку як стратегічна перевага для бізнесу.
57. Базування взаємодії бізнесу із громадами на етичних засадах.
58. Принципи соціальної відповідальності для зміцнення довіри клієнтів.
59. Сприяння сталому розвитку партнерства бізнесу і держави.
60. Етика бізнесу як основа довгострокового успіху компанії.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорні конспекти лекцій; методичні вказівки; орієнтовна тематика самостійної роботи робіт; ілюстративні матеріали; запитання і завдання до заліку; завдання для проведення модульної контрольної роботи (МКР).

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

- **Антикорупційна політика** – комплекс заходів, які організація вживає для боротьби з корупцією та забезпечення етичної поведінки співробітників.
- **Гендерна рівність** – рівні можливості та умови для працівників незалежно від їх статі.
- **Глобальна соціальна відповідальність** – участь бізнесу у вирішенні глобальних проблем, таких як зміна клімату, боротьба з бідністю, нерівністю чи охорона довкілля.
- **Ділова репутація (імідж)** – оцінка організації або особи в очах суспільства, що базується на моральності, професіоналізмі та соціальній відповідальності.
- **Дотримання прав людини** – зобов'язання компанії забезпечувати повагу до прав усіх зацікавлених сторін: працівників, споживачів, партнерів і суспільства.
- **Екоінновації** – нововведення, спрямовані на зменшення негативного впливу бізнесу на природу та раціональне використання ресурсів.
- **Екологічна відповідальність** – частина соціальної відповідальності бізнесу, яка полягає у мінімізації негативного впливу діяльності компанії на навколишнє середовище.
- **Економічна відповідальність** – обов'язок бізнесу сприяти економічному розвитку, створюючи робочі місця, виплачуючи податки і чесно розподіляючи ресурси.
- **Емпатія в менеджменті** – здатність менеджера розуміти емоційний стан, потреби та переживання працівників чи клієнтів.
- **Етика бізнесу** – система моральних принципів і норм поведінки, які регулюють відносини між учасниками бізнес-процесів та визначають, як підприємства здійснюють свою діяльність у відповідності до моральних стандартів.

- **Етика праці** – система цінностей, яка відображає відповідальне ставлення до виконання своїх обов’язків, працьовитість і чесність у трудовій діяльності.
- **Етика споживачів** – моральні норми і принципи, які регулюють поведінку споживачів у стосунках з бізнесом.
- **Етична відповідальність** – обов’язок дотримуватися моральних стандартів і норм, навіть якщо вони не закріплені законодавчо.
- **Етична реклама** – реклама, що відповідає моральним стандартам, є чесною, правдивою та не маніпулює свідомістю споживачів.
- **Етичне лідерство** – стиль керівництва, заснований на дотриманні моральних принципів, чесності, відкритості та повазі до інтересів підлеглих і партнерів.
- **Етичний дилема** – ситуація, в якій менеджеру чи працівнику необхідно прийняти рішення між двома варіантами, обидва з яких мають етичні наслідки.
- **Етичний кодекс** – офіційний документ організації, який містить принципи, цінності та правила поведінки працівників у різних бізнес-ситуаціях.
- **Інклюзивність у бізнесі** – політика залучення до бізнес-процесів людей із різних соціальних, культурних, економічних чи фізичних груп.
- **Інтеграція етики у бізнес-процеси** – процес впровадження моральних принципів в управлінські рішення та стратегічне планування компанії.
- **Клієнтоорієнтованість** – принцип, за яким компанія зосереджується на задоволенні потреб і очікувань своїх споживачів.
- **Конфлікт інтересів** – ситуація, коли особисті інтереси працівника чи менеджера суперечать інтересам організації.
- **Корпоративна етика** – сукупність моральних норм і цінностей, які регулюють поведінку співробітників і взаємодію підприємства з клієнтами, партнерами та суспільством.
- **Корпоративна культура** – сукупність цінностей, норм і традицій, які визначають поведінку працівників і формують атмосферу в організації.

- **Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ)** – політика компанії, спрямована на підвищення позитивного впливу на суспільство, включаючи дії в галузях екології, освіти, охорони здоров'я тощо.
- **Прозорість у бізнесі** – принцип ведення бізнесу, який передбачає відкритість і доступність інформації про діяльність компанії для всіх зацікавлених сторін.
- **Рівність у праці** – принцип забезпечення однакових можливостей для всіх працівників незалежно від статі, віку, національності чи інших ознак.
- **Соціальна адаптація бізнесу** – здатність компанії гнучко реагувати на зміни у соціальному середовищі, враховуючи інтереси громадськості.
- **Соціальна відповідальність бізнесу (СВБ)** – добровільна діяльність підприємств, спрямована на врахування інтересів суспільства, включаючи екологічну, соціальну та економічну складову, у процесі прийняття бізнес-рішень.
- **Соціальна інвестиція** – вкладення компанії у соціальні проєкти, спрямовані на покращення якості життя, освіти, охорони здоров'я або екології в суспільстві.
- **Соціальна інновація** – нові підходи або рішення, спрямовані на покращення соціального життя та підвищення добробуту суспільства.
- **Соціальний аудит** – процес оцінки ефективності діяльності компанії в контексті її соціальної відповідальності та впливу на суспільство.
- **Соціальний маркетинг** – маркетингові стратегії, які орієнтовані на підтримку суспільних ініціатив, соціальних цінностей або екологічних програм.
- **Сталий розвиток** – концепція розвитку, яка враховує потреби сьогодення, не ставлячи під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

- **Стейкхолдери (зацікавлені сторони)** – усі особи чи групи, які впливають або можуть бути вплинуті діяльністю компанії (споживачі, працівники, постачальники, інвестори тощо).
- **Філантропія в бізнесі** – діяльність підприємств, спрямована на благодійність, допомогу соціально незахищеним верствам населення чи підтримку освітніх, культурних чи екологічних ініціатив.

7.3. Рекомендована література

Основна

1. Сушик І.В. Етика бізнесу : навч. посіб. / І. В. Сушик, О. Г. Сушик, Я. М. Мартинюк, В. В. Вісин. Луцьк : РВВ «Луцький НТУ», 2019. 268 с.
<https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-11/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD.pdf>.
2. Етика бізнесу : навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. Г. Чирва, Г. М. Чирва. Умань : Візаві, 2021. 115 с.
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16597/1/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3.%D0%BC..pdf>.
3. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку : монографія / С. Я. Король. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 416 с.
<https://knute.edu.ua/file/MjExMzA%3D/3a2160b1b234e3f450bdf951cd052e75>.

Допоміжна

1. Пентилюк М.І., Маруніч І.І. та ін. Ділове спілкування та культура мовлення : підручник. Вид-во «Центр навчальної літератури», 2019. 224 с.
2. Радченко С.Г. Етика бізнесу : практикум [Текст] : навч. посібник. К. : КНТЕУ, 2015. 192 с.
3. Стовпець В.Г., Стовпець О.В., Гловаціка С.М. Корпоративна етика та психологія : навчальний посібник. Херсон : Вид-во «Олді+», 2021. 236 с.
4. Коптева Г., Козуб С. Соціальна відповідальність як сучасний принцип планування розвитку безпечного бізнесу в торгівлі. European Cooperation. Том 2. № 46. 2020. С 55–74. doi: <https://doi.org/10.32070/ec.v2i46.83>.
5. Балджи М.Д. Етика бізнесу : навчальний посібник К. : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 332 с.
6. Сушик І.В. Етика бізнесу : навч. посіб. / І. В. Сушик, О. Г. Сушик, Я. М. Мартинюк, В. В. Вісин. Луцьк : РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с.
7. Корпоративна соціальна відповідальність : навч. посіб. / Укладач: М. В. Матушкіна. Старобільськ, 2017. 201 с.
8. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність : навч. посіб. НТУУ «КПІ». 2015. 180 с.
9. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2015. 519 с.
10. Nashchekina O. M., Koptieva H. M., Tymoshenkov I. V. The impact of CSR on financial performance: controversial empirical evidence and reasons behind it. Вісник Національного технічного університету «Харківський

політехнічний інститут» (економічні науки). 2023. №1. С. 73–78.
<https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.1.73>.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Режим доступу: <http://e-lib.uu.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
3. Законодавство України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>.
4. <https://www.management.com.ua/>.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	ноутбук	приміщення аудиторного фонду, проєктор, крейда
Практичне заняття	наочні та роздаткові матеріали, ноутбук	приміщення аудиторного фонду, проєктор для ІНДЗ